

MARC VIADER PERICAS

LES DETENCIONS I EL TRASLLAT A LA CASERNA DE LA GUÀRDIA CIVIL. 72 HORES SENSE SER LLIURATS AL JUTGE

Se m'ha demanat què en sabia jo sobre aquella terrible caiguda que va haver-hi de sindicalistes -i alhora molts d'ells membres del PSUC- a Manresa, l'octubre de 1975. I han passat tants anys que jo no tenia les coses tan clares en el meu cervell com probablement -segur-, que recordava a finals dels anys 70.

I mira per on, me n'he recordat que deuria tenir per algun racó de la casa de Cardedeu un intent de llibre que el vaig titular "Apunts d'un laboralista amb desencant". Era en castellà aquest llibre: "Apuntes de un laboralista con desencanto". I això que he trobat he vist que era de l'any 1978. Tibant d'aquest fil ja he vist tota la pel·lícula del que passava, però que en el meu cervell ja estava més aviat oblidat.

Vaig escriure allò amb un afany que quedés constància, no tan sols d'aquests fets de l'any 75, sinó del que era el conjunt de l'activitat dels advocats laboralistes, aquells anys aquí a Catalunya i específicament també l'activitat que havia fet a Manresa. *Inclús* vaig intentar que això se'm publicués, però deuria estar tant mal escrit que no va ser publicable. Però sí que va servir -i aquí és el que he anat tibant-, va servir per nodrir, -part d'aquest llibre-, les cròniques que van anar sortint al diari *Regió7*. I ves per on, aquestes cròniques que van ser unes trenta i pico, van ser el suport documental pel llibre que va sortir que es deia "Retalls d'un temps per no reviuire", que el Centre d'Estudis del Bages i l'Arxiu Històric de Manresa -sobretot-, van promoure'n la publicació l'any 2002, si no estic equivocat.

Per tant jo ara en aquests moments, tenint a la vista el que havia escrit l'any 1978, i per tant, feia tres anys que havien passat aquests fets, puc donar, -no tant guiant-me pel meu cervell sinó del que vaig escriure-, unes concrecions que d'altra manera no podria dir.

I bé, aquí es veu -pel que dic jo en algun moment donat- que, per una banda, -des del punt de vista de la visió d'un advocat-, els fets van començar amb la detenció de la Maria Teresa Vilajeliu i uns altres, i poso aquí el dia 9 d'octubre del 75. És de sospitar que aquesta cosa ja va venir també de més endarrere, no seria el 9 d'octubre. Però a mi com a advocat aquesta és la data que em consta que comença tot això, el 9 d'octubre del 75 amb la detenció de la Teresa Vilajeliu i altres. I dic específicament aquí, -ara jo estic traduint del castellà al català perquè això està escrit en castellà-, "que al veure caure tants entranyables amics va determinar la decisió meua de sol·licitar

<http://www.memoria.cat/detencions1975>

l'afiliació al Partit Socialista Unificat de Catalunya després d'anys de col·laborar amb els seus militants i sense haver-me atrevit, fins a aquella dissortada situació que es va produir, d'aquelles tortures", -que ara en parlarem-. No m'havia atrevit a donar aquell pas fins ara, que el vaig donar, el 75.

Doncs bé, resulta que aquí també concreto que a l'octubre del 75 -i això no me'n podria pas recordar sense haver-ho llegit... Ja no ho repetiré això, perquè em faria pesat, "no me'n podria recordar, no me'n podria recordar"-, estava vigent el decret-llei de 26 d'agost de 1975 de la *Jefatura* de l'Estat, pel qual els detinguts podien romandre més de 72 hores en poder de la policia o la Guàrdia Civil sense haver de ser entregats al jutge. I que a Manresa, en aquelles circumstàncies, estava actuant en funcions de jutge d'instrucció el que havia estat al front del jutjat municipal, el senyor Antonio López Carrasco Morales.

Aleshores, la Maria Teresa Vilajeliu, va ser duta a la caserna de la Guàrdia Civil i la van posar en una sala petita. I allí va començar el seu calvari físic. I resulta que ho puc concretar en tant que són paraules d'ella -paraules d'ella!- amb un atestat que es va elaborar arran que ella va denunciar les tortures que havia patit. I això, va anar d'alguna manera paral·lel a una denúncia que també vam fer, -cosa que em sorprèn i em fa una certa satisfacció que haguéssim sigut capaços de fer-ho-, una denúncia que vam fer en Santos Valladolid Brizuela, que en aquells moments m'ajudava a Manresa -un advocat que aleshores tenia unes idees profundament anarquistes, sospito que més o menys les conservarà ara amb el pas dels anys-, i en Lluís Rodaltés.

Doncs en Santos Valladolid i jo vam presentar una denúncia per coaccions contra la Guàrdia Civil. Aquesta denúncia, el que va provocar va ser que es va obrir un expedient, -vaig llegint-, un expedient de contingut "sumari militar" perquè la Guàrdia Civil era estament militar. I el de la Maria Teresa Vilajeliu també.

Va esdevenir que més endavant, quan ja havia passat aquest tema de les tortures, quan ja estaven en llibertat -ja tornaré a explicar detalls-, van estar acomiadats per no haver pogut anar a la feina dos dels que es van escapar, que van aconseguir escapar-se, que van ser en Sebastià Vives i en Francesc Padullés. En Sebastià Vives Antúnez tenia feina fixa a tèxtils Bertrand Serra. Estava de baixa quan van passar els fets, va fugir, i aleshores al no reincorporar-se a la feina va ser motiu d'acomiadament. El Francesc Padullés Esteban va ser acomiadat de l'empresa Maquinària Industrial també per aquestes mateixes raons de no presentar-se a l'haver fugit. I van fer un judici a Manresa a l'edifici que en deien *els Infants*, -no sé si encara es diu això-, allà a la carretera de Vic, que feia un fred en aquells locals, *tremendo*. Van deixar de fer-se els judicis com havien estat durant anys a la sala d'actes de l'Ajuntament de Manresa i van començar-se

a fer en aquest lloc. Doncs bé, a la carretera de Vic van fer un judici en el qual jo defensava al Francesc Padullés i al Sebastià Vives. En aquest judici es demanava, lògicament, que l'acomiadament aquell no fós vàlid, perquè l'empresa els havia *despedit* en les circumstàncies que eren. I allà, vam demanar com a prova documental al magistrat que presidia, que era el Joaquim Ruiz de Luna, que va ser molt valent, vam demanar com a prova documental, tenir desglossament de l'atestat aquest on la Maria Teresa Vilajeliu va explicar les tortures i que jo he tallat en un moment donat i que ara hi anirem.

Per tant tenim, gràcies a haver trobat ara aquest document però -segurament ella també ho deu tenir escrit-, les concrecions més precises de com van anar les tortures d'ella, sense perjudici de les que jo vaig poder constatar per les explicacions que em van donar ells a la presó de Manresa, que va ser on els vaig veure. Perquè una de les coses que també val a dir, és que jo no vaig poder veure a aquests xicots al Jutjat de Manresa. Perquè jo li vaig demanar al jutge veure'ls, i aquí vaig tenir una conflictivitat amb ell. I finalment després de molt insistir, -suposo que hi deuria haver dialèctica, jo recordo que estava molt encès i molt enfadat-, em va donar permís per poder-los veure a la presó. I a la presó va ser quan em van explicar detalls, i alguns no van caldre, sinó que ja els vaig veure, perquè al Joan Sala -em sembla que és- vaig veure com li faltava un tros de cabells de la barba perquè els hi havia arrencat directament. Recordo que em va explicar aquelles tortures, que hi havia, fins i tot, llumins, no dic que fossin amb ell específicament, però algú va rebre tortura consistent en posar-li un llumí entre la ungla i la part carnosa i encendre el llumí.